

UCHWAŁA Nr XXXV/160/2022

Rady Gminy w Wiśniewie

z dnia 28 stycznia 2022 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 -2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U.2021 poz. 1372 z późn.zm), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst jednolity Dz. U. z 2021r poz. 1119 z późn. zmianami) oraz art. 10 ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r , poz. 2050 ze zmianami), art. 2 i art. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r , poz. 2469 ze zmianami)Rada Gminy w Wiśniewie uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

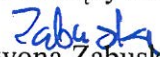
§ 2.

Źródłem finansowania zadań niniejszego programu są środki finansowe pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady Gminy

Iwona Zabuska

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025

Diagnoza

1. Definicje kluczowych pojęć

1.1 Alkohol

Alkoholizm jest chorobą obciążoną szczególnym piętnem, wokół której krąży wiele mylnych informacji i mitów. W wyobraźni każdy z nas ma gotowy wizerunek alkoholika. Idąc ze stereotypem, alkoholik- to osoba, która należy do marginesu społecznego. Kojarzony jest z obdartusem, brudasem, osobą śpiącą w rynsztokach miasta, bijącą żonę i dzieci. Z powodu mylnych wyobrażeń i fałszywych mitów nie potrafimy zwykle rozpoznać alkoholizmu w naszym najbliższym otoczeniu. Podobnie negatywny stereotyp dotyczy osób uzależnionych od narkotyków i innych środków odurzających wpływających na naszą świadomość.

Objawy wczesnej fazy alkoholizmu:

- Obniżone poczucie własnej wartości w efekcie zachowań po pijanemu.
- Zaburzenia w stosunkach z ludźmi.
- Tendencja do rozrzutności.
- Mitomania i przechwalanie się dla nadrobienia braku szacunku do siebie.
- Kupowanie sobie wartościowych rzeczy dla poprawy samopoczucia.
- Niedotrzymywanie obietnic i brak odpowiedzialności.
- Niekonsekwencja w postępowaniu.
- Huśtawki nastrojów.
- Defensywność - niezdolność do przyznania się do błędu - musi zawsze mieć rację.
- Picie duszkiem - picie prosto z butelki.
- Zabezpieczanie sobie zapasów alkoholu.¹

1.2 Narkotyki

Narkomania to uzależnienie spowodowane krótszym lub dłuższym zażywaniem środków narkotycznych lub innych środków uzależniających. Charakteryzuje się koniecznością przyjmowania środka odurzającego, tendencją do stałego zwiększania dawki oraz fizycznym i psychicznym uzależnieniem. Zaprzestanie zażywania powoduje bardzo przykre doznania abstynencyjne, prowadzące w krańcowych przypadkach nawet do zejścia śmiertelnego.

Narkomania w krótkim czasie prowadzi do poważnych zmian psychicznych pod postacią obniżenia uczuciowości wyższej, degradacji społecznej, zaburzeń krytycyzmu, osłabienia woli, kłamliwości. Często staje się przyczyną wejścia na drogę przestępczą.

1.3 Uzależnienia behawioralne

Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywamy grupę objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Zazwyczaj są to zachowania akceptowane społecznie. Wspólną cechą wszystkich uzależnień jest zaburzona kontrola impulsów, którym osoba z takimi problemami nie jest w stanie się oprzeć, a poddanie się im przynosi poczucie ulgi. Wyróżnić można kilka modeli uzależnień, np. model biomedyczny, w którym za rozwinięcie się nałogu odpowiadać mają przekaźniki w mózgu oraz geny; model psychodynamiczny, który upatruje w traumatycznych wydarzeniach z dzieciństwa przyczynę do rozwinięcia się uzależnienia oraz model poznawczo-behawioralny. Uzależnienie od wykonywania danej czynności pojawia się w momencie, gdy towarzyszy jej wewnętrzny przymus lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i jak najdłuższego kontynuowania. Cechą charakterystyczną uzależnienia (każdego rodzaju) jest narastanie trudności w kontrolowaniu zachowań z nim związanych oraz zwiększenie tolerancji (czyli wewnętrznej potrzeby coraz większej częstotliwości podejmowania czynności uzależniającej). W momencie, gdy czynność zostanie przerwana lub możliwość jej wykonywania zostanie ograniczona, pojawiają się niepożądane objawy abstynencyjne, inaczej odstawienne. Do takich objawów należą zaburzenia fizjologiczne ze strony organizmu, np. nadmierna potliwość, drżenie rąk, bóle głowy czy bezsenność. Dołączyć się mogą także problemy natury psychologicznej, takie jak zachowania agresywne, rozdrażnienie, nasilony lęk, wstyd czy poczucie winy. Co ważne, osoba, której dotyczy uzależnienie, powtarza dane zachowanie pomimo świadomości, że jest ono niezdrowe, a nawet niebezpieczne dla jej funkcjonowania w sferze zawodowej, rodzinnej czy psychiczno-społecznej. Przez wiele lat trwania w uzależnieniu odrzuca negatywne opinie otoczenia na temat negatywnych konsekwencji nałogu. Osoby uzależnione często nieświadomie kreują wiele różnych złudzeń na temat swojego życia oraz zachowania, powoduje to niestety zmniejszenie chęci do zmiany swoich szkodliwych nawyków. Szczególnie często uzależnienia behawioralne dotyczą dzieci oraz młodzieży. Jednym z częstszych takich zaburzeń jest nałogowe korzystanie z zaawansowanych technicznie urządzeń do wymiany danych, takich jak komputery i smartfony.

Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są:

- zakupoholizm,
- patologiczny hazard,
- kompulsywne objadanie się,
- ortoreksja – nadmierna koncentracja na zdrowym jedzeniu,
- uzależnienie od seksu lub pornografii,
- pracoholizm,
- uzależnienie od używania komputera i gier komputerowych,
- siecioholizm – uzależnienie od użytkowania sieci internetowej,
- fonoholizm – uzależnienie od telefonu komórkowego,
- uzależnienie od używania kart płatniczych,
- kleptoholizm – uzależnienie od okradania,

- uzależnienie od środków masowego przekazu,
- tanoreksja – uzależnienie od opalania się w solarium,
- bigoreksja – przesadna dbałość o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne, restrykcyjną dietę, stosowanie sterydów anabolicznych,
- uzależnienie od zabiegów medycyny estetycznej i chirurgii plastycznej.

1.4 Przemoc

Przemoc w rodzinie – to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. W

relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest zazwyczaj słabsza, a sprawca silniejszy. Zgodnie z art. 207§1 Kodeksu karnego, przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Ogólnie przyjmuje się, że przemoc w rodzinie to działanie:

- zamierzone i świadome, skierowane przeciwko innym członkom rodziny,
- naruszające prawa i dobra osobiste osób doświadczających przemocy,
- w którym sprawca jest silniejszy, a osoba doświadczająca przemocy słabsza,
- powoduje ból i cierpienie.

Przemoc domowa to każde zachowanie, które powoduje psychiczne lub/i fizyczne cierpienie osoby bliskiej, narusza jej podstawowe prawa i dobra osobiste- ma na celu utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Poniżej przedstawiamy formy jakie może przybierać przemoc – ułatwi to Państwu zrozumienie, czym jest przemoc w rodzinie:

Przemoc fizyczna to każde zachowanie, którego celem jest zadanie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie zdrowia lub pozbawianie życia osoby pokrzywdzonej przemocą.

Przemoc seksualna to każde zachowanie mające na celu zmuszenie osoby pokrzywdzonej przemocą do podjęcia współżycia lub zachowań seksualnych bądź zdeprecjonowanie jej seksualności.

Przemoc psychiczna to każde zachowanie, którego celem jest zmniejszenie poczucia własnej wartości, wzbudzenie w osobie doświadczającej przemocy strachu oraz pozbawianie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem.

Przemoc ekonomiczna to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie osoby doświadczającej przemocy od sprawcy.

1.5 Poczucie bezpieczeństwa

Potrzeba bezpieczeństwa należy do najważniejszych, najbardziej podstawowych potrzeb psychicznych. Jej znaczenie jest tak ogromne, że uważa się ją za bliską potrzebom biologicznym, pierwotnym.

Niezaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa powoduje doraźne przeżycia lękowe, a nawet może prowadzić do trwałych zaburzeń w funkcjonowaniu układu nerwowego. Zdaniem

wielu psychologów u podstawy wszelkich nerwic leży lęk, a początku nastawień lękowych należy szukać we wczesnym dzieciństwie, zwłaszcza w nieprawidłowym oddziaływaniu wychowawczym i niewłaściwych postawach rodzicielskich matki i ojca.

"Nie tylko rodzice, którzy nie kochają dziecka i zaniedbują je, lecz także kochający, lecz nieświadomi skutków działania różnych czynników i sytuacji na psychikę dziecka mogą doprowadzić do wytworzenia się u niego reakcji i nastawień lękowych, które - przyswojone w pierwszych latach życia - są bardzo trudne".

Czynniki, które mogą powodować poczucie zagrożenia są bardzo liczne, dotyczące dosłownie wszystkich dziedzin życia, dlatego trudno dokonać ich klasyfikacji. Można wymienić tutaj:

- lęk przed bólem,
- niebezpieczeństwem fizycznym,
- lęk przed utratą miłości,
- przed niezaspokojeniem potrzeby akceptacji.

3. Problemy społeczne w opinii sprzedawców w Gminie Wiśniewo

Badanie ankietowe sprzedawców zostało przeprowadzone na próbie 20 osób.

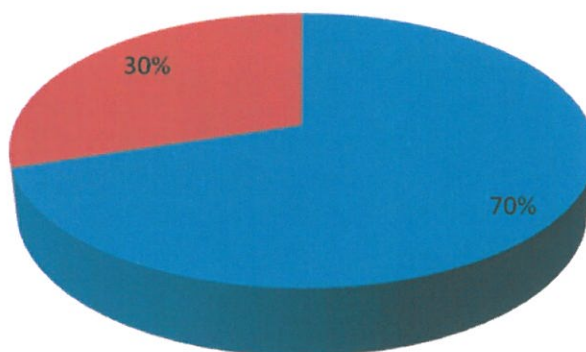
Tylko 4 osoby słyszały o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. 16 osób nie spotkało się z takimi sytuacjami. Żaden sprzedawca nie zaznaczył, iż zdarzyła mu się sytuacja aby niepełnoletniej osobie sprzedać alkohol.

Aż u 18 osób zdarzały się sytuacje, iż osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol.

czy zdarzało się Państwu prosić o dowód tożsamości osobę chcącą kupić alkohol

■ tak ■ nie

Na pytanie czy klienci spożywają alkohol na terenie sklepu wszyscy zgodnie zaznaczyli, że nie.

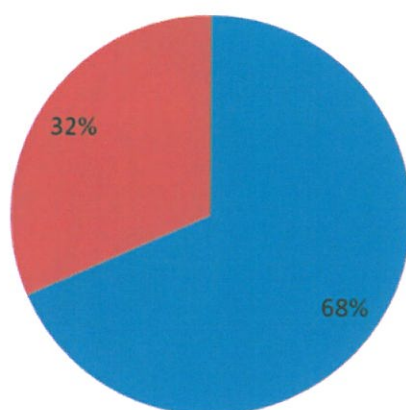
3. Problemy społeczne w opinii dorosłych mieszkańców Gminy Wiśniewo

W celu poznania opinii dorosłych mieszkańców gminy na temat problemów społecznych przeprowadzono badanie ankietowe. Zastosowano anonimową ankietę przeznaczoną do samodzielnego wypełniania przez respondentów.

W sondażu wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców – 65% kobiet i 35% mężczyzn. Wiek ankietowanych wahał się od 29 do 75 lat. 82% respondentów w momencie badania było aktywnych zawodowo. Najliczniejszą grupą ankietowanych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (62%), a 19% osób miało wykształcenie średnie. Pozostałe osoby deklarowały wykształcenie zasadnicze zawodowe (8%) oraz podstawowe (5%) gimnazjalne(5%).

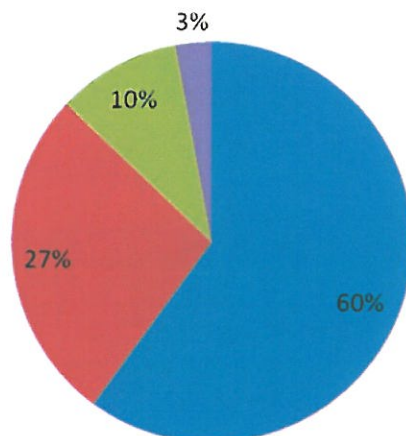
Płeć badanych

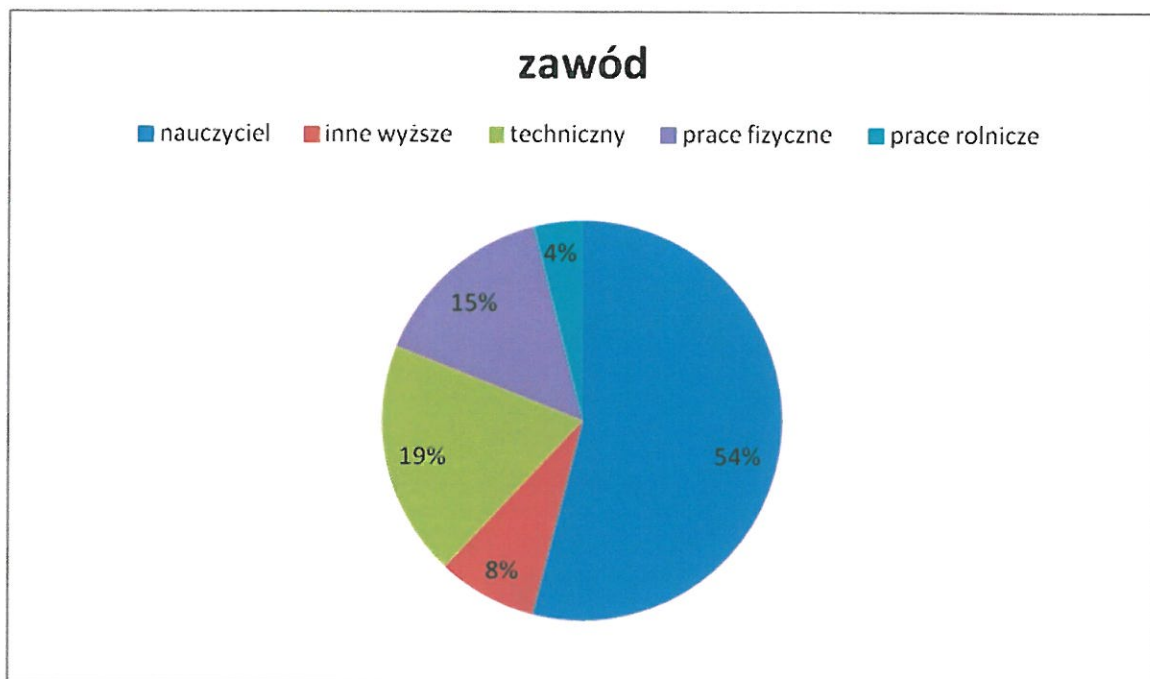
■ kobieta ■ mężczyzna

Wiek badanych

■ 29-40 ■ 41-50 ■ 51-60 ■ 61-75

8

Hierarchia ważności problemów w Gminie Wiśniewo

Ankietowani zostali poproszeni o określenie na skali od 1 do 5, jak ważne w ich odczuciu są poszczególne problemy społeczne w gminie (ocena „1” oznaczała, że dana kwestia nie jest ważna, zaś „5” – bardzo ważna). Szczegółowe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Hierarchia problemów społecznych – oceny respondentów.

	Problem	Średnia ocena
1.	Uzależnienie od alkoholu	4
2.	Przemoc domowa	4
3.	Przestępczość	4
4.	Bezrobocie	5
5.	Niepełnosprawność	4
6.	Zanieczyszczenie środowiska	4
7.	Uzależnienie od narkotyków	3
8.	Ubóstwo	3
9.	Uzależnienie od komputera	3
10.	Wyjazdy za granicę w poszukiwaniu pracy	1
11.	Przemoc w szkole	2
12.	Bezdomność	1

Za najpoważniejsze problemy w mieście uznano: uzależnienie od alkoholu, bezrobocie, przestępczość, przemoc domową i niepełnosprawność. Za przeciętnie ważne problemy ankietowani uznali: zanieczyszczenie środowiska, uzależnienie od narkotyków, ubóstwo oraz uzależnienie od komputera. Najniżej w hierarchii usytuowano: wyjazdy za granicę w poszukiwaniu pracy, przemoc w szkole oraz bezdomność.

Alkohol

Problematyka uzależnienia od alkoholu stanowi w ocenie respondentów najpoważniejszy problem. W ankiecie znalazły się pytania dotyczące skali spożycia napojów alkoholowych wśród dorosłych i niepełnoletnich mieszkańców gminy, łamania prawa (ustawy o wychowaniu w trzeźwości) oraz poglądów związanych ze spożywaniem alkoholu.

79% respondentów dostrzega, że na przestrzeni lat rośnie spożycie alkoholu. Jest to zgodne z szacunkami dokonanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które mówią o rosnącym spożyciu alkoholu przez Polaków.

Tabela. Spożycie w litrach na jednego mieszkańca w Polsce (źródło PARPA)²

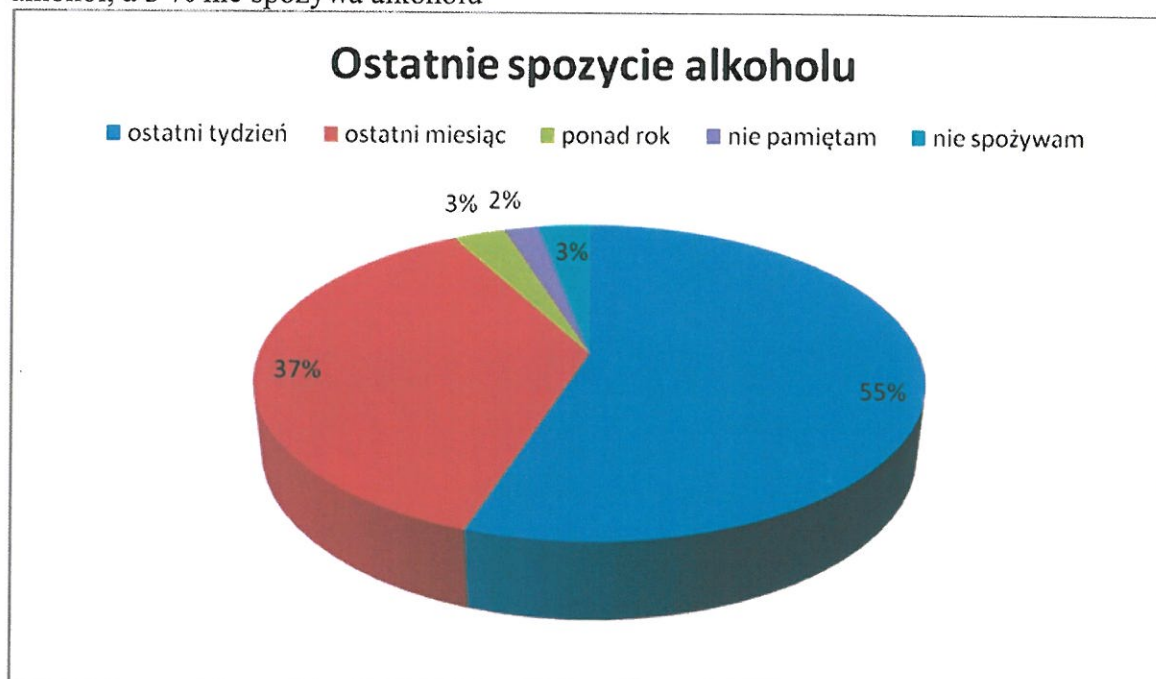
Rok	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo	Piwo przeliczeniu w na 100% alkohol
2006	2,7	9,1	1,09	90,8	5
2007	3	8,9	1,07	93,4	5,14
2008	3,4	8,2	0,98	94,4	5,19
2009	3,2	7	0,84	91,2	5,02
2010	3,2	7	0,84	90,5	4,98
2011	3,3	6,4	0,77	94,3	5,19
2012	3,0	5,9	0,71	99,2	5,46
2013	3,6	5,8	0,67	97,7	5,37
2014	3,2	6,3	0,76	98,09	5,44
2015	3,2	6,3	0,76	99,1	5,45
2016	3,2	5,8	0,7	99,5	5,47
2017	3,3	6,1	0,73	98,5	5,42
2018	3,3	6	0,72	100,5	5,53
2019	3,7	6,2	0,74	91,1	5,44
2020	3,7	6,4	0,77	93,6	5,1

Tabela. Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu (źródło PARPA)³

Rok	Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu
2006	8,79
2007	9,21
2008	9,58

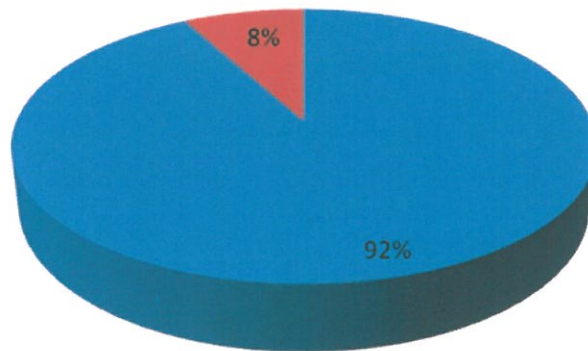
2009	9,06
2010	9,02
2011	9,25
2012	9,16
2013	9,67
2014	9,4
2015	9,41
2016	9,37
2017	9,45
2018	9,55
2019	9,78
2020	9,6

Jeśli chodzi o okres, jaki minął od ostatniego spożycia alkoholu, najczęściej był to ostatni tydzień (55%). Znacznie mniej osób spożywało alkohol w ciągu miesiąca od momentu badania (37%). 3% osób wypilo alkohol ponad rok temu, 2% nie pamięta kiedy spożywało alkohol, a 3 % nie spożywa alkoholu

Czy znają państwo osobę uzależnioną od alkoholu

■ tak ■ nie

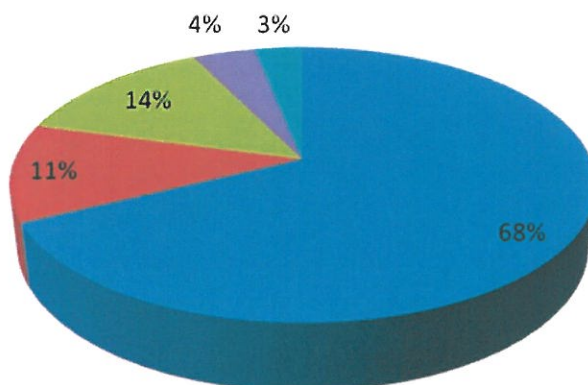
92 osoby czyli 92% badanych zna osobę uzależnioną od alkoholu, a 8 % uznało, że takowej nie zna.

69% ankietowany ocenia, że często lub bardzo często widuje osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych. Co 19% osób nie widuje wcale takich osób, zaś czasami z tego typu sytuacją spotyka się 12% mieszkańców

37 badanych słyszało o przypadkach kierowania pojazdem po spożyciu alkoholu. Co więcej, według 14 osób zdarza się to często lub bardzo często (szczegółowe dane prezentowane są na wykresie). Jeśli chodzi o doświadczenia samych respondentów, to 5 osób przyznaje, że prowadziły samochód pod wpływem alkoholu, zaś 9 nie udzieliło na ten temat żadnej odpowiedzi. 65 osób nigdy nie prowadziło pojazdu w stanie nietrzeźwym.

jak często osoby z Państwa otoczenia prowadzą pojazdy po spożyciu alkoholu

■ nigdy ■ rzadko ■ czasami ■ często ■ bardzo często

Prawie 60% respondentów po raz pierwszy spożyła alkohol przed 18 rokiem życia. 19% osób wypilo alkohol mając już 18 lat, a 21% nie pamięta w jakim wieku wypily pierwszy raz alkohol.

40% respondentów wypilo alkohol przed 18 rokiem życia, najczęściej bylo to piwo (55%) lub wino (26%), a takze wódka (15%) i szampan (4%).

Poglady ankietowanych na temat przychodzenia do pracy w stanie nietrzeźwości oraz picia alkoholu w pracy są podobne – w 92% są oni przeciwni tego typu sytuacjom. Podobnie dość jednoznaczna opinia panuje na temat tego, czy alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy niż ten zawarty w wódce – z tym stwierdzeniem nie zgadza się 86% osób.

Kolejna pula pytań dotyczyła kwestii alkoholu w środowisku młodzieży z Gminy Wiśniewo. Niestety 25 ankietowanych słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu niepełnoletniej osobie. Niecała połowa osób uznaje, iż młodzież spożywa alkohol często, czasami 16% a rzadko 13%.

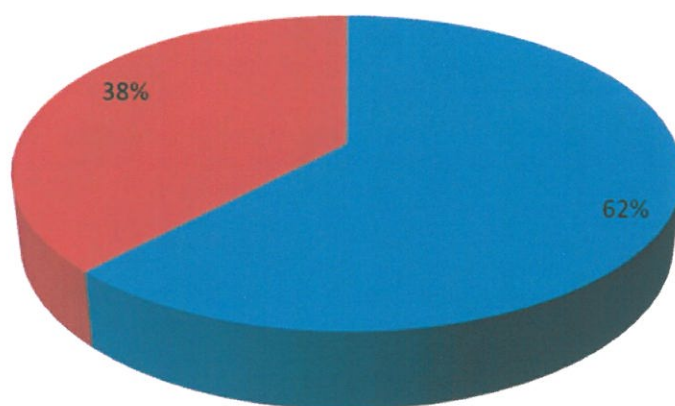
Za podwyższeniem wieku, od kiedy dozwolone jest spożywanie alkoholu, jest 82 respondentów, z czego połowa podniosłaby ten wiek do 20 lub 21 lat a kilkoro wskazało 30 a nawet 40 lat.

Narkotyki

Mimo, że problem narkotykowy nie jest postrzegany jako jedno z najważniejszych zagrożeń w gminie, to 9% respondentów zna osobiście kogoś, kto zażywa narkotyki. Co więcej, prawie 38% ankietowanych uważa, że młodzież w gminie jest narażona na kontakt ze środkami odurzającymi. 38% osób jest zdania, że nietrudno jest uzyskać dostęp do narkotyków.

czy trudny jest dostęp do narkotyków

■ tak ■ nie

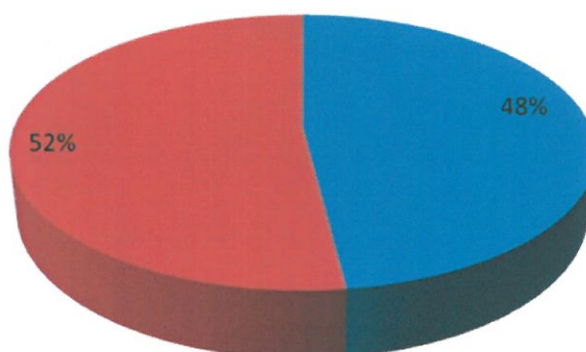
Przekonania dotyczące problemów narkotykowych wśród badanych przedstawiają się następująco. 69% ankietowanych uważa, że staje się on coraz ważniejszy w dzisiejszych czasach i może dotknąć każdego, tak jak problem alkoholowy. Jednocześnie 72% zgadza się, że nawet jednorazowy kontakt z narkotykiem może uzależnić, a 11% zalegalizowałoby miękkie narkotyki, takie jak marihuana.

Przemoc domowa

Problem przemocy domowej został określony przez respondentów jako ważny. Prawie 48% respondentów twierdzi, że zna osobiście jakąś rodzinę dotkniętą tym problemem.

czy znają Państwo rodziny dotknięte problemem przemocy domowej

■ tak ■ nie

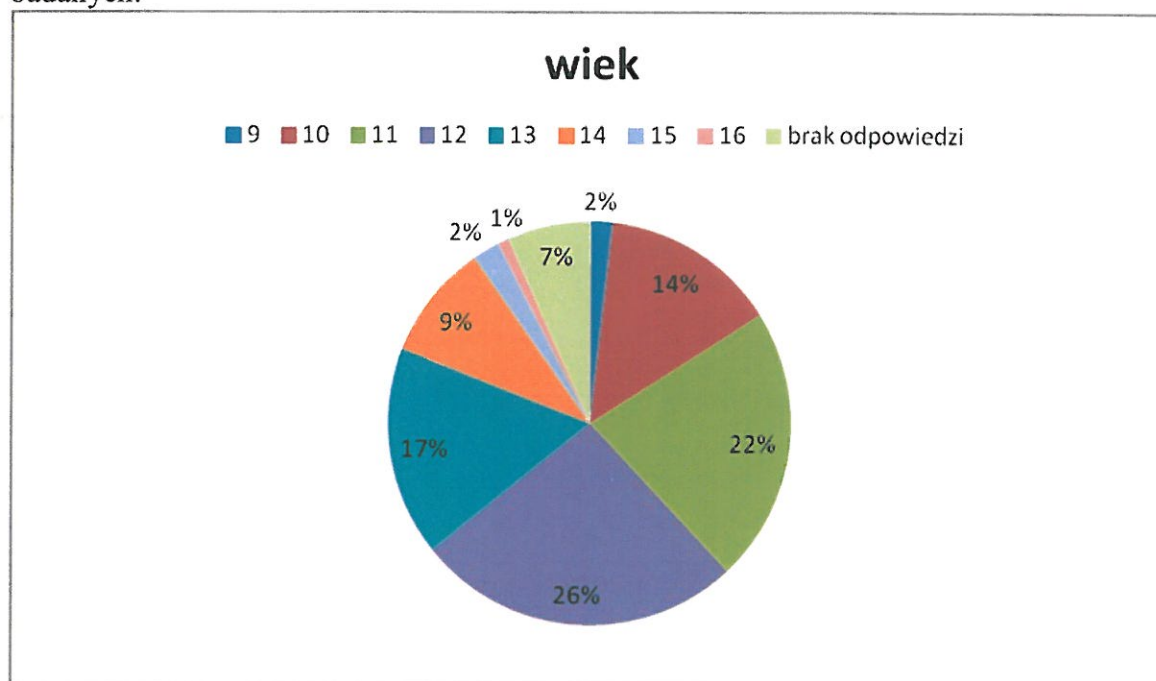
Alarmujący jest fakt, iż 34% badanych dopuszcza stosowanie kar fizycznych wobec dzieci. Większość osób nie zgadza się na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci.

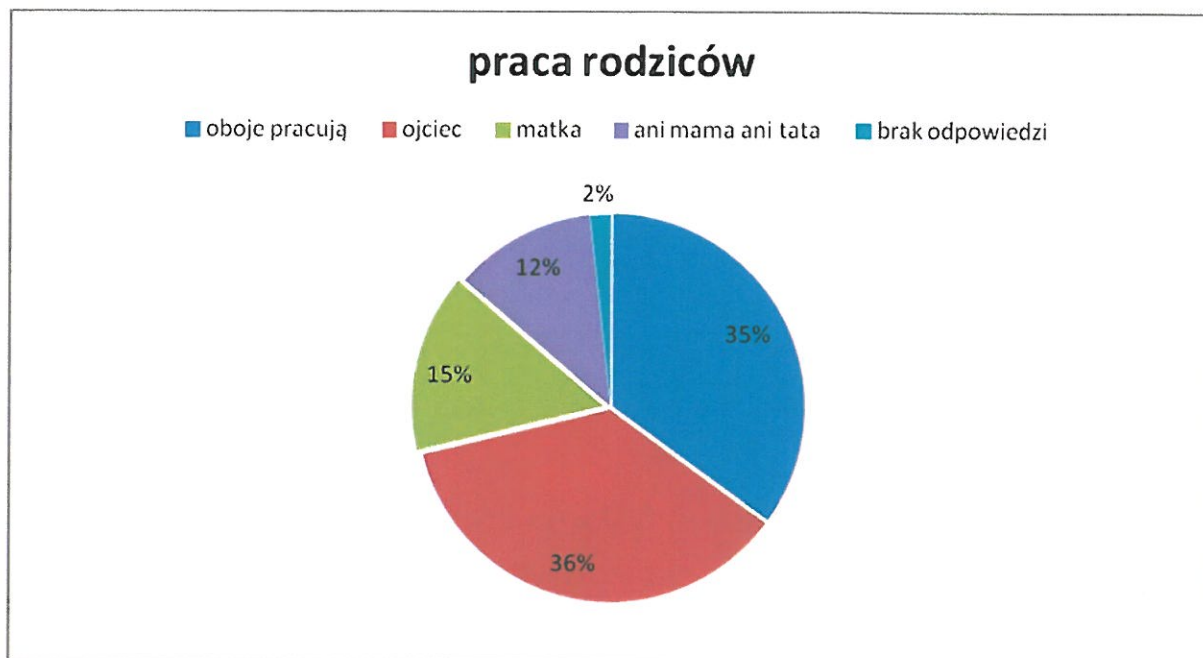
5. Wyniki badań dla uczniów szkół w Gminie Wiśniewo

Badanie zostało przeprowadzone w szkołach podstawowych. Ze względu na błędy w wypełnianiu ankiet przez uczniów (niektórzy wpisywali, błędne dane albo nie wypełniali ankiet w całości) w dalszej części praca będzie dotyczyła uczniów gminy. W związku z powyższym przy niektórych pytaniach wykresy nie wykażą 100 %. Udział w badaniu wzięło 226 osób

Wiek
badanych:

Najliczniejszą grupę wiekową stanowią 12-latkowie -26%, jedenastolatków jest 22 %, trzynastolatkowie-17%.

Praca rodziców:

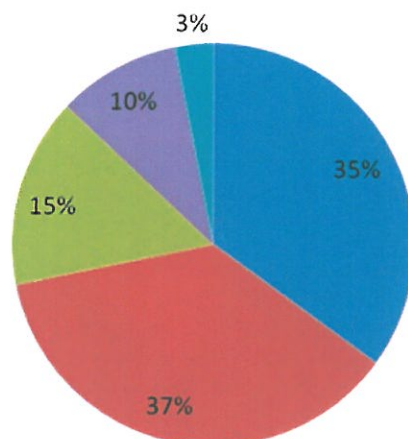
W 36% rodzin pracuje ojciec, w 35% oboje rodzice mają pracę zarobkową i 12% respondentów ma dwoje niepracujących rodziców, w 15% pracuje tylko mama. 107 osób mieszka z rodzicami i rodzeństwem, 45 rodzin stanowią rodziny wielopokoleniowe, 16 uczniów mieszka tylko z rodzicami, pozostałą część stanowią rodziny niepełne lub łączone.

Poczucie bezpieczeństwa w klasie i szkole

bezpieczeństwo w szkole

■ zdecydowanie tak ■ raczej tak ■ czasem tak, a czasem nie ■ raczej nie ■ zdecydowanie nie

Z badań wynika, że w większości młodzież czuje się zdecydowanie i raczej bezpiecznie zarówno w klasie swojej jak i w szkole. Tylko 20% badanych w klasie i 15% czuje się czasem bezpiecznie a czasem nie. 3% czuje się zdecydowanie niebezpiecznie.

Określ, jak często ktoś w szkole zachowuje się wobec Ciebie w podany sposób. 1- nigdy, 2- rzadziej niż raz w miesiącu, 3- przynajmniej raz w miesiącu, 4-przynajmniej raz w tygodniu, 5-codziennie.

Rodzaj przemocy	Średnia wyborów
Wyśmiewanie	4
Obgadywanie	4
Grożenie	3
Wymuszanie pieniędzy	2
Zamykanie w pomieszczeniach	2
Przezywanie	3
Niechęć do zabawy i pracy z Tobą	3
Kradzieże	1,5
Bicie, kopanie, poszturchiwanie	2
Dotykanie Twojego ciała bez Twojej zgody	2,5
Wysyłanie obraźliwych smsów lub mmsów	3
Umieszczanie w Internecie filmów lub zdjęć bez Twojej zgody	3
Wulgarne lub złośliwe komentowanie treści dotyczących Ciebie w Internecie(wpisy na blogu czy profilu, zdjęcia, filmy)	2,5

Warto to podkreślić uczniowie czasem doświadczają przykrych sytuacji ze strony kolegów i koleżanek, co jest naganne przynajmniej raz w tygodniu większość spotyka się z obgadywaniem, przezywaniem, wyśmiewaniem. Mimo takich oznaczeń większość uczniów i tak czuje się w szkole bezpiecznie. Warto też uderzyć na alarm, w kwestii cyberprzemocy. Zjawisko to jest już widoczne w szkołach, nie tylko w gminie Wiśniewo, ale tu też jest zauważalne. Portale społecznościowe oraz łatwy dostęp do sieci i anonimowość powodują, że uczniowie, mogą stać się albo cyberofiarami albo cyberdręczycielami. Co widać w powyższej

tabeli pojawiają się wulgaryzmy w sieci i brak szacunku. Choć są to śladowe opinie warto edukować młodzież w tej kwestii i informować, gdzie mogą szukać pomocy. Szczególnie, że pedagodzy zgodnie zauważają, że zjawisko to będzie się nasilać.

Najczęściej do takich sytuacji dochodzi na korytarzu- 82%,

w szatni-63%,

na boisku-38%

w sali lekcyjnej- 31%,

w toalecie-26%,

poza terenem szkoły- 43%,

w innym miejscu(na przystanku PKS, przed szkoła)-25%.

Internet –12%

Ponieważ respondenci mieli możliwość zaznaczyć kilka odpowiedzi, suma wartości procentowych nie wynosi 100%

[Kiedy widzisz, że ktoś się tak zachowuję, to co najczęściej robisz?](#)

Najczęstszą odpowiedzią było "staram się obronić poszkodowanego"- 73%,

51% powiadamia wychowawcę

45% obserwuje,

12%odchodzi jak najdalej,

9% informuje nauczyciela ,

3% przyłącza się do wyśmiewania lub bicia.

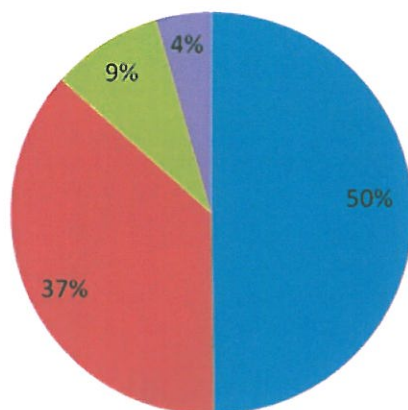
Najbardziej niepokoi te 3% co przekłada się na 7 realnych osób, które przyłączają się do złego traktowania innych.

Ponieważ respondenci mieli możliwość zaznaczyć kilka odpowiedzi, suma wartości procentowych nie wynosi 100%

Czy nauczyciele wiedzą o tego typu sytuacjach:

czy nauczyciele wiedzą

■ tak ■ nie ■ nie wiem ■ brak odp.

9% respondentów nie wie czy nauczyciele wiedzą o trudnych sytuacjach w szkole. 50% uważa, że nauczyciele mają taką wiedzę i najczęściej reagują bo :

starają się pogodzić obie strony

upominają na osobności sprawców

upominają sprawców przy całej klasie

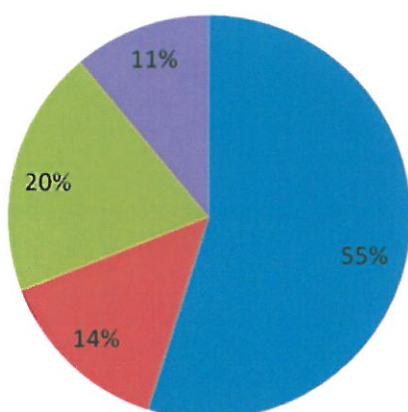
odsyłają do dyrektora

Były to najczęstsze odpowiedzi zaznaczane przez uczniów, którzy mieli możliwość zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź.

Kto jest najczęściej agresywny:

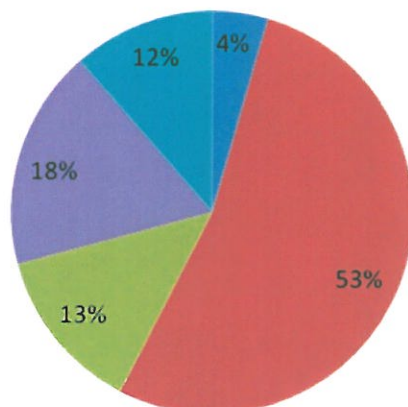
agresja

■ chłopcy ■ dziewczyny ■ nie ma różnicy ■ brak odp.

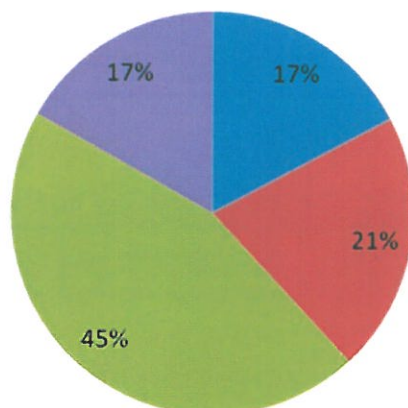
agresja

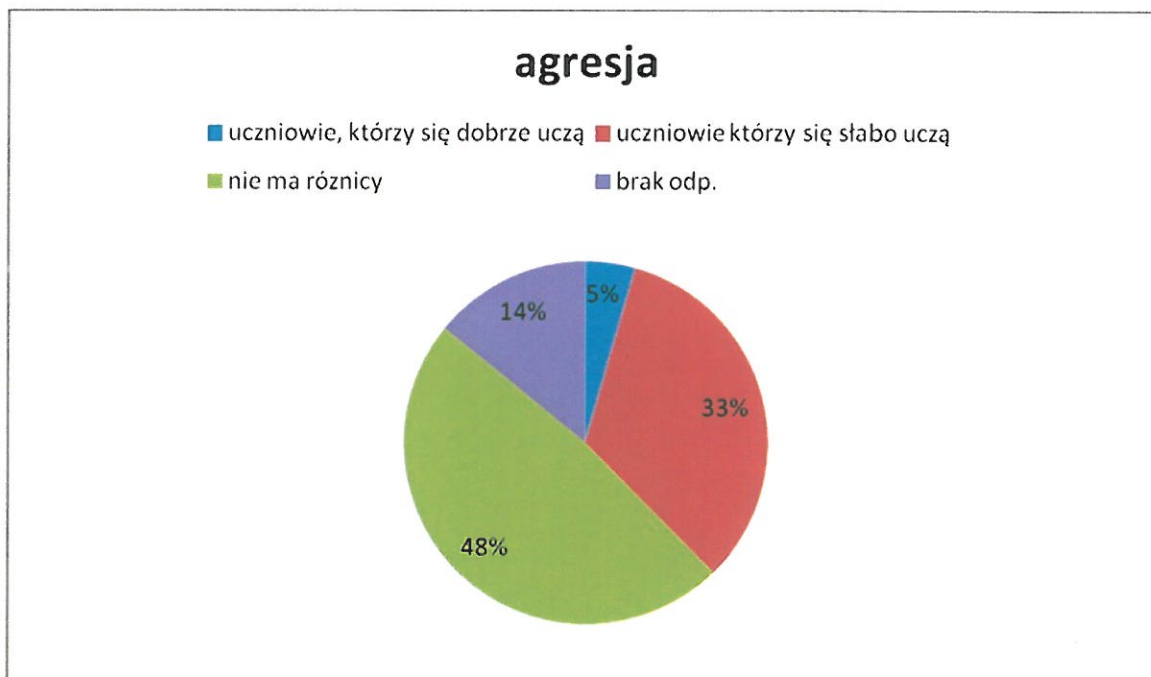
■ młodszy uczniowie ■ starsi ■ w moim wieku ■ nie ma różnicy ■ brak odp.

agresja

■ uczniowie z mojej klasy ■ ucz. z innych klas ■ nie ma różnicy ■ brak odpowiedzi

Według respondentów częściej agresywni są : chłopcy, uczniowie którzy słabo się uczą, poza tym nie ma różnicy z jakiej są klasy i czy są dobrymi uczniami.

Niestety trzeba zauważyć, że uczniowie nie zrozumieli polecenia i zdarzało się, że zamiast zaznaczyć odpowiedź w każdym podpunkcie to zaznaczali całe podpunkty.

Określ, jak często ktoś w szkole zachowuje się wobec Ciebie w podany sposób. 1- nigdy, 2- rzadziej niż raz w miesiącu, 3- przynajmniej raz w miesiącu, 4-przynajmniej raz w tygodniu, 5-codziennie.

Rodzaj przemocy	Średnia wyboru
Wyśmiewanie	4
Obgadywanie	3
Grożenie	2
Wymuszanie pieniędzy	1
Zamykanie w pomieszczeniach	1,5
Przezywanie	3
Niechęć do zabawy i pracy z Tobą	2
Kradzieże	1,5
Bicie, kopanie, poszturchiwanie	1,5
Dotykanie Twojego ciała bez Twojej zgody	3
Wysyłanie obraźliwych smsów lub mmsów	2
Umieszczanie w Internecie filmów lub zdjęć bez Twojej zgody	2
Wulgarne lub złośliwe komentowanie treści dotyczących Ciebie w Internecie(wpisy na blogu czy profilu, zdjęcia, filmy)	1

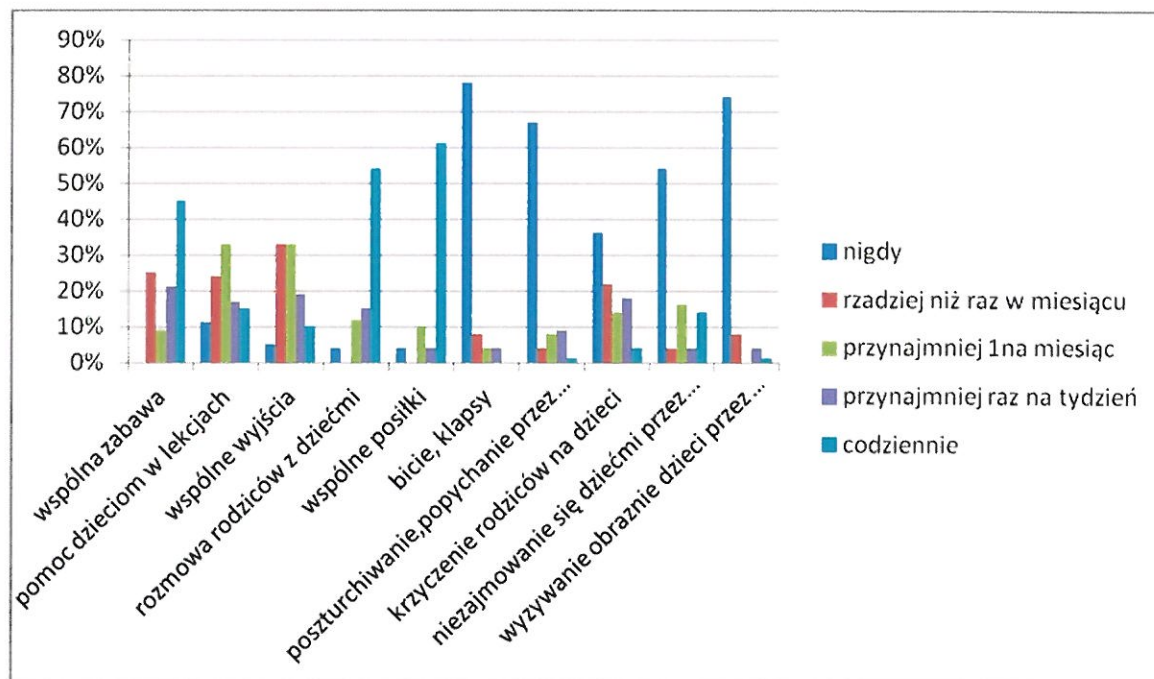
Jeśli takie sytuacje się zdarzają kogo prosisz o pomoc:

Najczęstszą odpowiedzią w pytaniach wielokrotnego wyboru było:

- mama- 84% zaznaczeń
- tata-41%
- rodzeństwo-64%
- innego członka rodziny- 27%
- wychowawcę- 32%
- innego nauczyciela-20%
- dyrektora-9%
- pedagoga- 29%
- inną dorosłą osobę-25%
- kolegę/koleżankę-73%
- pracownika telefonu zaufania- 5%
- nikogo nie prosi o pomoc 25%

Ponieważ respondenci mieli możliwość zaznaczyć kilka odpowiedzi, suma wartości procentowych nie wynosi 100%

Jak często Twoim zdaniem mają miejsca następujące sytuacje domowe:

Na pochwałę zasługuje fakt, że codziennie występują wspólne posiłki i rozmowy, większość dzieci bawi się z rodzicami, ma pomoc rodziców przy lekcjach. Potwierdza to w większość odpowiedzi rodziców, którzy deklarowali, że spędzają dużo czasu z dziećmi. Niepokoić może

fakt krzyczenia i wyzywania dzieci. Zatrważający jest fakt, że 4% uczniów doświadcza codziennie krzyków ze strony rodziców. A 14% uczniów ma poczucie, że rodzice nie zajmują się nimi, że codziennie nie doświadczają wsparcia rodziców.

Nie wszyscy respondenci udzielili odpowiedzi, niektóre zestawienia mogą nie sumować 100%.

Gdzie najczęściej młodzież spożywa alkohol:

62% -nie wie

54%- na świeżym powietrzu

62% -na imprezach

11% na terenie szkoły

37% w domu

19%- podczas wycieczek szkolnych

Ponieważ respondenci mieli możliwość zaznaczyć kilka odpowiedzi, suma wartości procentowych nie wynosi 100%

Młodzież najczęściej sięga po alkohol by:

- zaimponować innym-85%
- dla lepszej zabawy-56%
- dla towarzystwa- 37%
- z innych powodów (są uzależnieni) - 2%
- żeby zapomnieć o kłopotach rodzinnych-29%
- żeby zapomnieć o kłopotach w szkole- 11%
- z nudy 8%

Ponieważ respondenci mieli możliwość zaznaczyć kilka odpowiedzi, suma wartości procentowych nie wynosi 100%

Osoba niepełnoletnia najczęściej zdobywa alkohol:

- kupują starsi koledzy-74%
- podkrada rodzicom- 33%
- prosi obcych ludzi o zakup-19%
- sama sobie kupuje 16%
- kupują rodzice- 9%

(Ponieważ respondenci mieli możliwość zaznaczyć kilka odpowiedzi, suma wartości procentowych nie wynosi 100%)

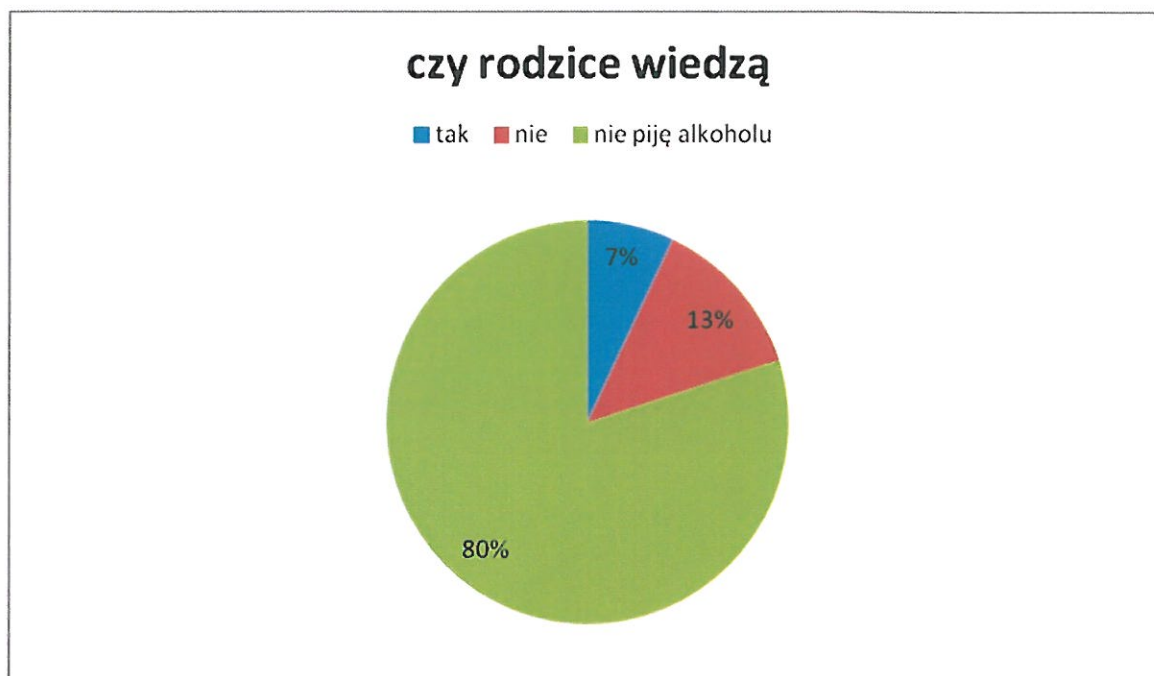
Młodzież jest sprytna i potrafi zdobyć alkohol, dla 74% kupują go starsi koledzy, niepokoi fakt, że 16% nieletnich sama sobie kupuje alkohol, co pokazuje, że nie wszystkie sklepy przestrzegają prawa.

Jak często zdarza Ci się spożywać alkohol:

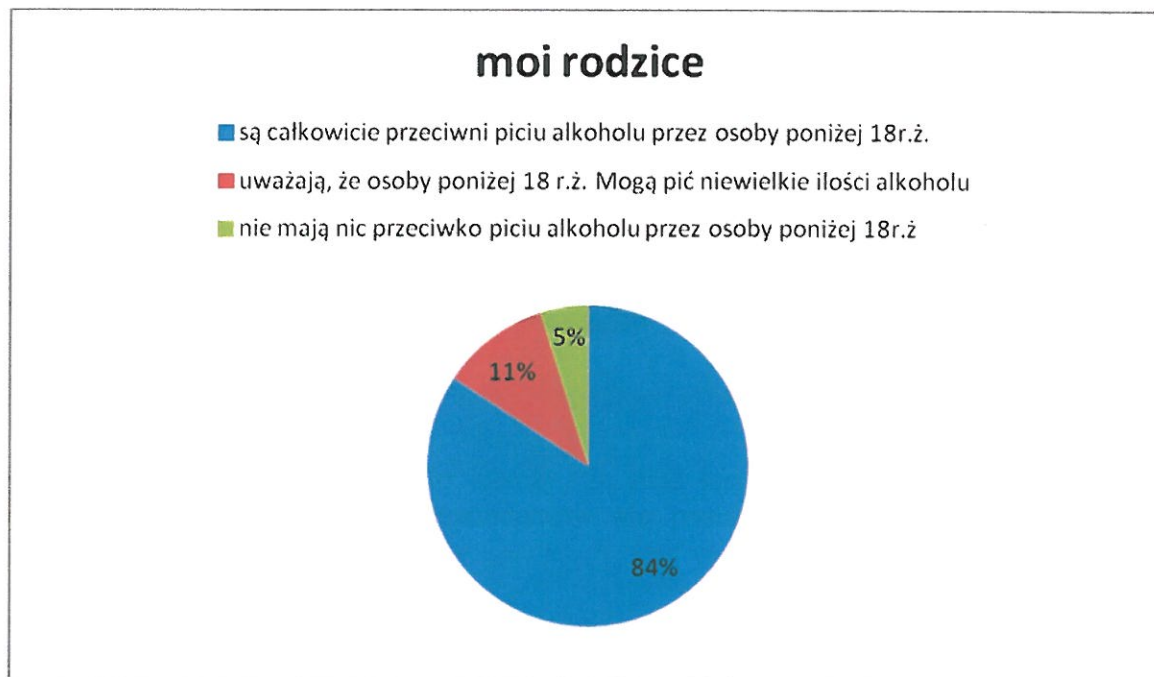
70% badanych nigdy nie spożywa alkoholu. Natomiast 16 osób zadeklarowało, że pije co najmniej raz w miesiącu, 5 osób, że raz w tygodniu i 1, że codziennie jeśli to prawda a nie popis w wypełnianiu ankiety to są to dane niepokojące.

Jeśli zdarzyło ci się pić alkohol, to czy Twoi rodzice o tym wiedzą:

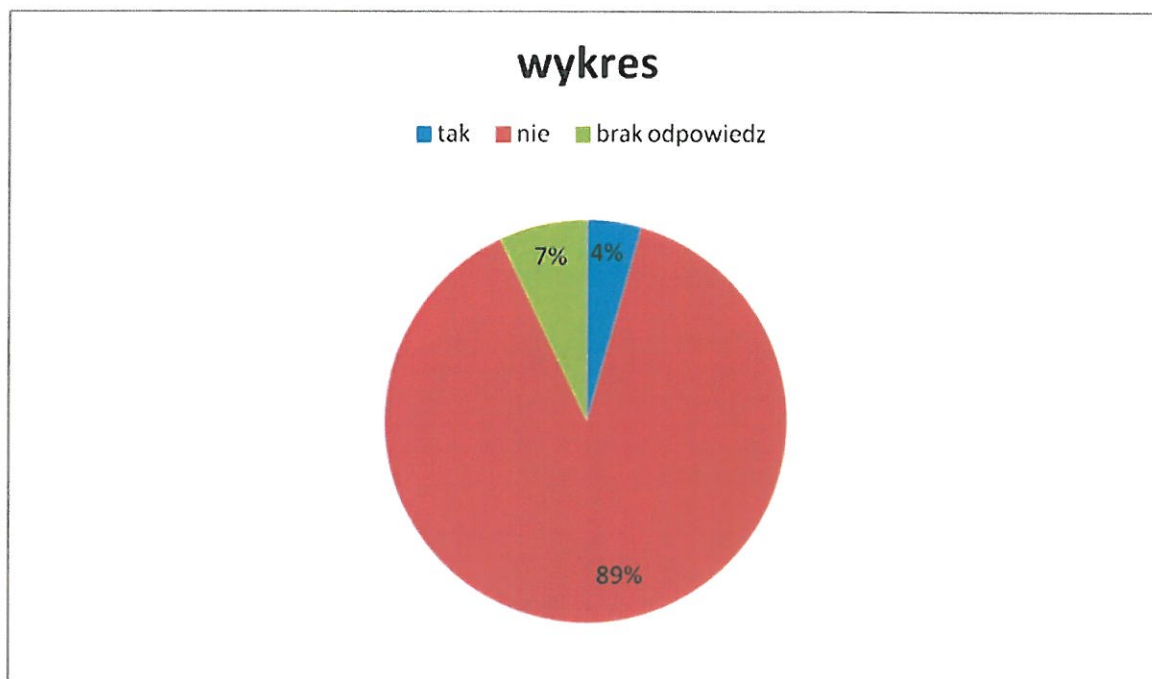
Młodzież w większości nie pije alkoholu, a ci którzy piją robią to w większości bez wiedzy rodziców.

Moi rodzice:

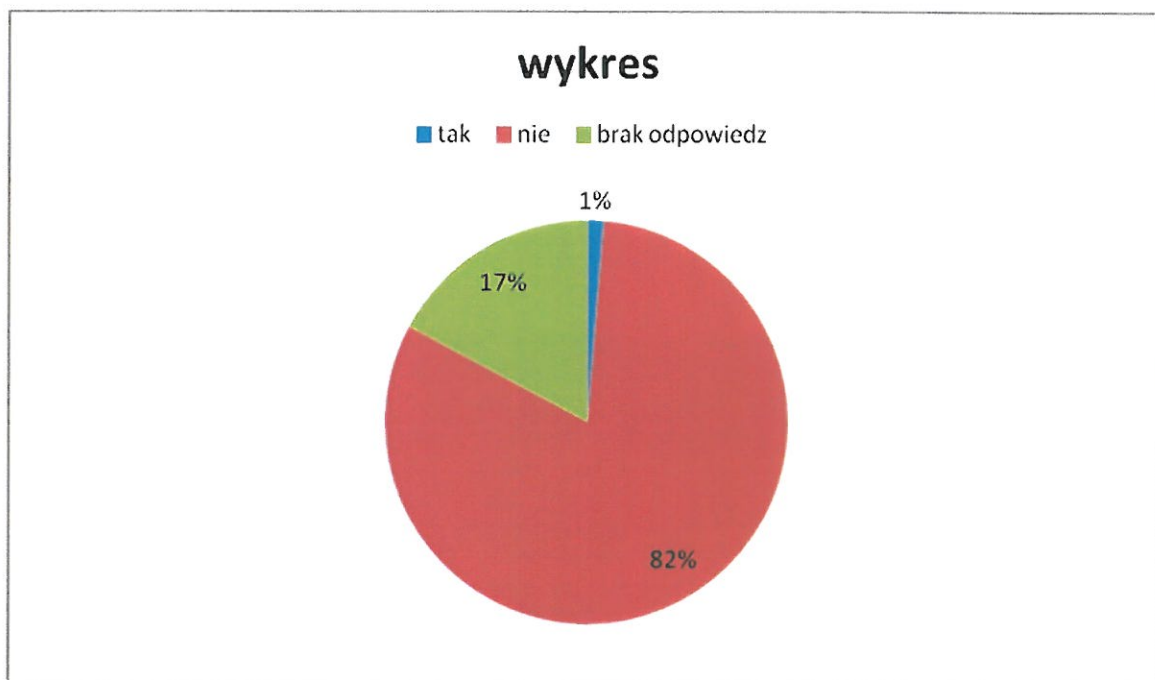

190 osób, a więc według 84% badanych rodzice całkowicie nie zgadzają się by młodzież poniżej 18 r.ż. spożywała alkohol.

Czy wiesz co to znaczy, że ktoś jest uzależniony:

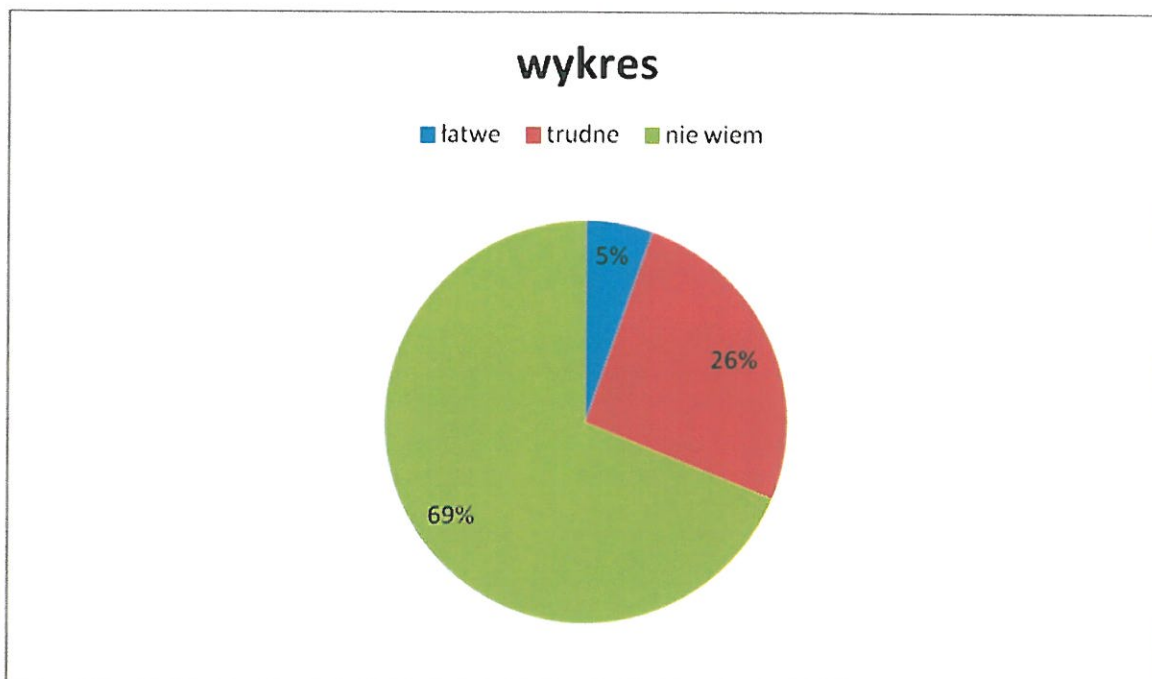

Czy uważasz, że w Twojej szkole są uczniowie, którzy biorą narkotyki:

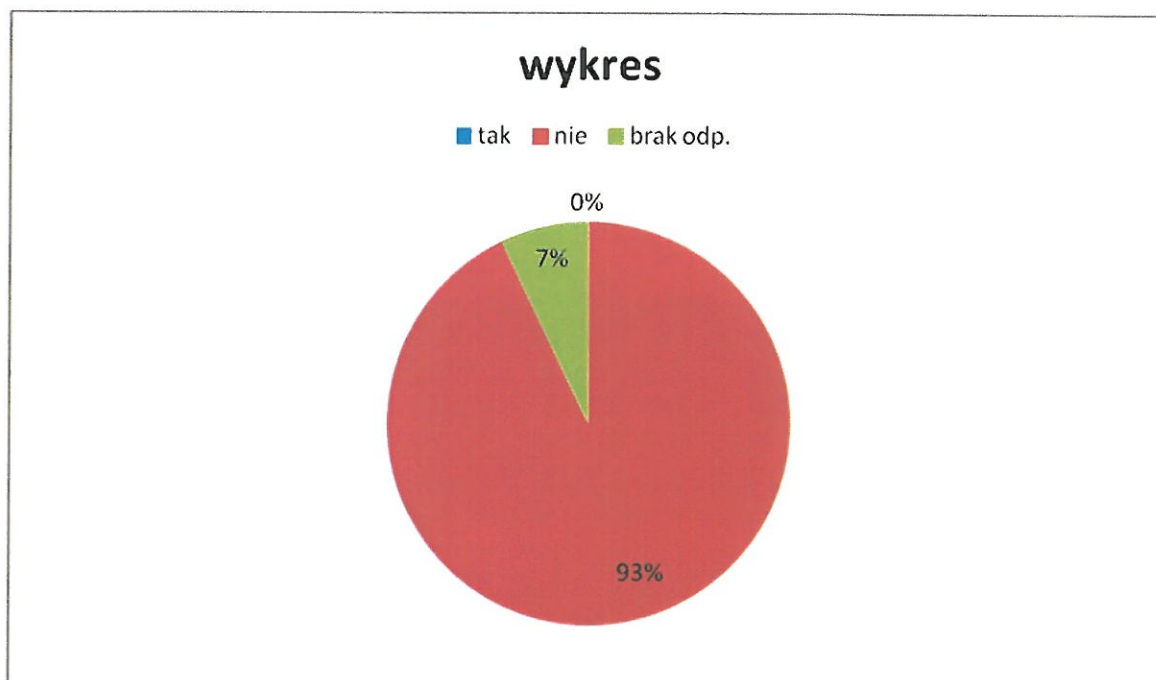
82% a więc zdecydowana większość respondentów uważa, że w ich szkole nie ma uczniów, którzy zażywają narkotyki.

Zdobycie narkotyków przez osoby w Twoim wieku jest:

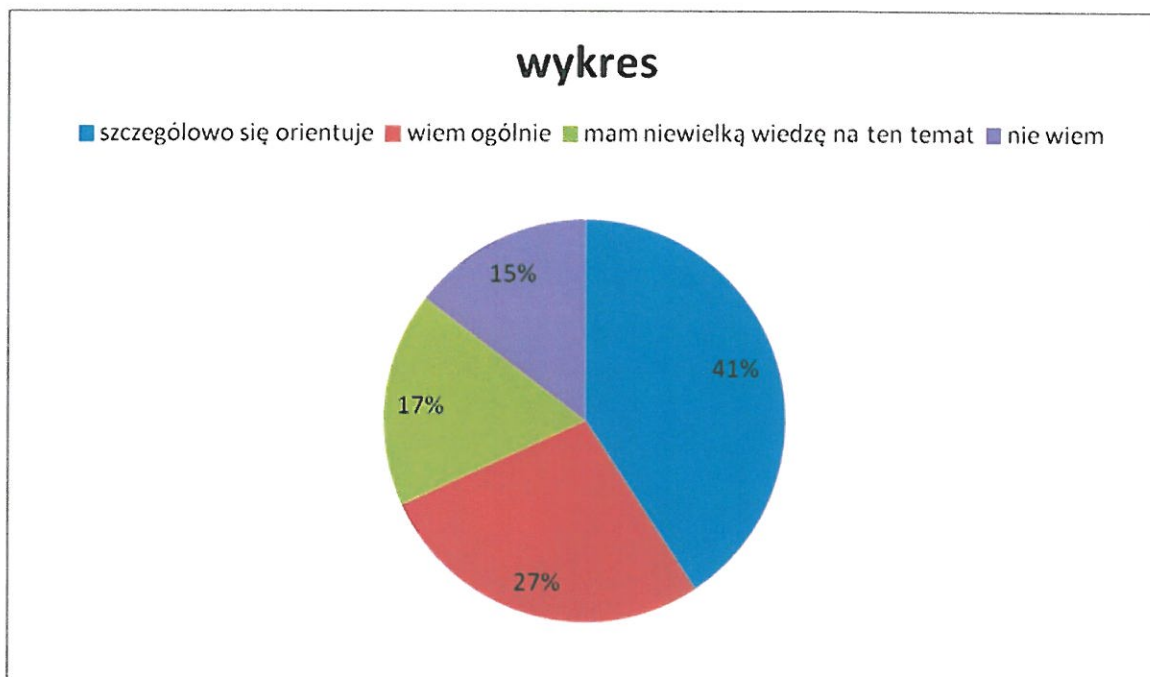
69% badanych nie wie czy łatwo czy trudno zdobyć narkotyki, 5% uważa, że łatwo pozostali, że jest to trudne.

Czy zażywałeś kiedyś narkotyki:

93% dzieciaków nigdy nie zażywało narkotyków.

Czy wiesz jakie są skutki brania poszczególnych narkotyków:

17% uczniów przyznało, że ma niewielką wiedzę na ten temat, 15% w ogóle nie wie, ogólną wiedzę zadeklarowało 27% a 41% uważa że wie szczegółowo.

Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków;

- od rodziców-43%
- od rodzeństwa- 54%
- ze szkoły- 35%
- od rówieśników- 52%
- od starszych kolegów-25%
- z telewizji-64%
- z internetu- 66%
- z innych źródeł-10% (najczęstszą odpowiedzią był serial "szkoła")
- nie szukam takich informacji- 19%

Ponieważ respondenci mieli możliwość zaznaczyć kilka odpowiedzi, suma wartości procentowych nie wynosi 100%

Z jakiego powodu Twoim zdaniem młodzi ludzie sięgają po narkotyki:

- z ciekawości- 81%
- dla zaimponowania innym-75%

- z powodu kłopotów rodzinnych-25%
- z powodu kłopotów w szkole-34%
- z nudy-29%
- dla sprawdzenia siebie-14%
- z innego powodu-9% (są uzależnieni)

Ponieważ respondenci mieli możliwość zaznaczyć kilka odpowiedzi, suma wartości procentowych nie wynosi 100%

Do kogo byś się zwrócił, gdybyś miał problem związany z zażywaniem narkotyków lub piciem alkoholu:

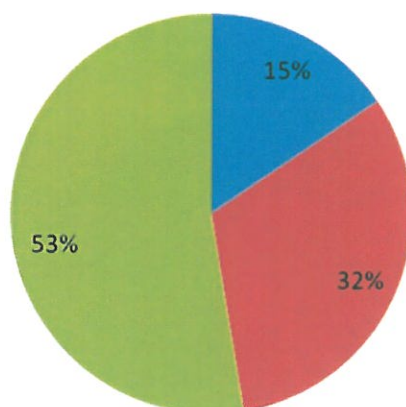
- **mamy- 87%**
- **taty- 54%**
- rodzeństwa- 49%
- innego członka rodziny-21%
- **wychowawcy-19%**
- innego nauczyciela 12%
- dyrektora- 27%
- **pedagoga -42%**
- innej dorosłej osoby-14%
- **kolegi/koleżanki- 46%**
- pracownika telefonu zaufania-8%
- **nikogo -5%**

Jeśli chodzi o dopalacze 100% ankietowanych uznało, że o dopalaczach mówi się tylko w szkole. 7% zna osobę, która zażyła dopalacze.

Na pytanie: czy wiesz jakie są skutki zażywania dopalaczy były następujące odpowiedzi:

skutki zażywania dopalaczy

■ wiem ■ nie wiem ■ trudno powiedzieć

72 ankietowanych osób, zadeklarowało, że nie wie, można wyciągnąć stąd wniosek, że albo młodzież się nie interesuje dopalaczami jako używkami, albo lekceważy temat, albo są zbyt młode by dotyczył ich

Jeśli chodzi o uzależnienie od nikotyny to 20% uważa, że nie ma problemu na terenie ich środowiska, 35% uznało, że problem jest w małym natężeniu (zaznaczono wartości 2-4), 27% uznało średnie natężenie problemu (wartości 5-7). Pozostali uznali, że w ich otoczeniu problem jest natężony.

Formy spędzania czasu wolnego dostępnego dla młodzieży, z których korzystają to:

- spacer
- basen
- spędzanie czasu z sympatiami
- spędzanie czasu z rodziną
- jazda na rowerze
- siłownia
- siedzenie w parku
- spędzanie czasu w barach, pubach
- czytanie książek
- gry komputerowe
- picie alkoholu
- gra w piłkę

- kino
- Internet

Wnioski i rekomendacje

W Gminie Wiśniewo występuje grupa powiązanych ze sobą problemów i zagrożeń społecznych, jakie z nich płyną. Trudności w znalezieniu pracy i dosyć wysoki poziom bezrobocia sprawiają, że osoby doświadczające niestabilnej sytuacji ekonomicznej cierpią z powodu silnego stresu. W takich sytuacjach uzależnienie od alkoholu może być jednym ze sposobów redukcji napięcia towarzyszącego zmaganiu się z trudami życia codziennego. Mieszkańcy zauważają, że dochodzi do spożywania alkoholu w miejscach publicznych czy jazdy w stanie nietrzeźwości, co wpływa na pogorszenie bezpieczeństwa i demoralizuje młodzież. Przypadki uzależnienia od alkoholu są częste – świadczą o tym wyniki badania ankietowego. Problem ten dotyczy także młodzieży i co gorsza, dzieci młodszych. Nie tylko dorośli, ale także ankietowani uczniowie żywią ryzykowne przekonania na temat niskiej szkodliwości alkoholu i tego, że jest niezbędny do udanej zabawy czy rozwiązania problemów.

Niepokojący jest fakt przyzwalania na stosowanie kar fizycznych wobec dzieci oraz skala problemu przemocy domowej, określana na podstawie ankiet. Doświadczanie tego typu problemów w rodzinie połączone z postrzeganiem alkoholu jako metody na zredukowanie napięcia wydatnie zwiększa ryzyko uzależnienia, zarówno wśród dzieci, jak i osób dorosłych doświadczających przemocy. Jeśli chodzi o przemoc w szkole, to prawdopodobieństwo reakcji ze strony nauczycieli maleje wraz z wiekiem uczniów. Jednocześnie widać jednak, że nauczyciele cieszą się autorytetem, to ważne, szczególnie, że badaną grupą byli ludzie w różnym wieku. Najczęstszymi formami przemocy obserwowanymi w szkole są agresja werbalna (przezywanie, obgadywanie, wyśmiewanie). Niepokojący jest fakt występowania cyberprzemocy w szkole, stanowi to jawne zagrożenie, część uczniów nie zdaje sobie sprawy, że jest to przemoc. Zwrócić by należało uwagę, na to, że część uczniów doświadcza niechcianego dotyku.

Z uwagi na powyższą charakterystykę zagrożeń społecznych ważne jest położenie szczególnego akcentu na działalność profilaktyczną wśród młodzieży. Gmina już działa w tej sferze. Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami przyczyni się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie. Nie bez znaczenia jest także kwestia radzenia sobie z presją rówieśników. Jeśli chodzi o doświadczenia przemocy, to pomocne może okazać się skonstruowanie lokalnej oferty dla dzieci krzywdzonych, w tym grupy socjoterapeutycznej dla ofiar przemocy. Ważne, by osobom w przedziale wiekowym 9-18 lat także zapewnić pomoc, informowanie młodzieży o takich grupach wsparcia może im pomóc uporać się z emocjami oraz wejść w dorosłość z ustabilizowanymi emocjami. Nie można zaniedbać młodzieży pod kątem emocjonalnym, okres dojrzewania może być bardzo trudny sam w sobie z medycznego punktu widzenia, jeśli nałoży się na niego przemoc, alkohol w domu, czy niezrozumienie młodego człowieka, wyśmiewanie, przemoc, cyberprzemoc w szkole, może to skończyć się dramatem. Pedagodzy są zgodni, że nastolatki u progu dorosłości podatne są na labilność emocjonalną i irracjonalne decyzje, np. próby samobójcze, mogą też być podatni na wpływ sekt, mogą być też naiwni i przez to wykorzystani. Warto zwrócić uwagę na te kwestie, szczególnie, że dla części uczniów spędzanie czasu wolnego wiąże się ze spożywaniem alkoholu. Ważne jest także wyrobienie wśród członków społeczności przekonania, że picia alkoholu przez osoby niepełnoletnie jest zjawiskiem bardzo niepożądanym i nie należy ich w tym wspierać.

Warto skoncentrować się na kwestii dopalaczy. Dla większości uczniów szczególnie młodszych zagadnienie to jest raczej nieznane. Gdzieś słyszeli o dopalaczach, ale nie mają wiedzy, która mogłaby je chronić. Szczególny nacisk warto położyć na śmiertelność z nimi związaną i to już od najmłodszych klas. Warto zorganizować warsztaty na ten temat.

Kolejna sprawa jaka się pojawia w ankietach wypełnianych przez młodzież to zjawisko, gdy dwoje rodziców pracuje, ale nie mieszkają razem z dziećmi. Dzieci te w metryczce zaznaczyły, że mieszkają z dziadkami i rodzeństwem. Oczywiście przyczyny mogą być różne, ale również warto by wprowadzić możliwość wsparcia dla kolokwialnie mówiąc „euro sierot”. Ten temat w większości gmin jest pomijany, natomiast dzieci i młodzież mogą potrzebować wsparcia.

We wnioskach i rekomendacjach staramy się podejść całościowo do zagadnień. W tym momencie rekomendacją jest to, by indywidualnie podchodzić do uczniów. Nauczyciele zapewne wiedza, którzy uczniowie z czym się zmagają i warto udzielać wsparcia a nawet organizować ogólne spotkania objaśniające jak radzić sobie ze stratą bliskich, czy ogólnie z negatywnymi emocjami, które są bardzo potrzebne. Warto też podawać do wiadomości uczniów numery telefonów zaufania.

Niezbędnym wydaje się podjęcie zorganizowanych instytucjonalnych działań, mających na celu pełniejsze zidentyfikowanie rodzin wymagających pomocy (zarówno ze względu na uzależnienia, jak i przemoc) oraz dostarczenie im jak najpełniejszego wsparcia. Trzeba tutaj podkreślić, że zgodnie z wieloma badaniami, dzieci alkoholików są bardziej narażone na tego typu uzależnienie, zaś dzieci bite same jako dorośli częściej biją. Warto tutaj dać słowa uznania, bo zgodnie z informacjami uzyskanymi z GOPS-u gmina naprawdę stara się wychodzi naprzeciw potrzebom i problemom mieszkańców, biorąc w obronę tych, którzy tego potrzebują.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji finansowanych przez gminę oraz organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowego, narkotykowego, przemocy w rodzinie czy szkole. Dobrze byłoby w każdej z klas przeprowadzić badanie ankietowe pozwalające wychowawcy odkryć kto w danej klasie jest „kozłem ofiarnym” a kto „gwiazdą” i skoncentrować swoją pomoc na tej młodzieży, jak również zapewnić profilaktykę z cyberprzemocy angażując w to uczniów. Dobrze byłoby również zorganizować rozmowy z pedagogiem, policjantem jeśli chodzi o kwestie przemocy w rodzinie, może to dotyczyć zwłaszcza rodzin łączonych

Alkoholizm i narkomania to jedna z przyczyn bezdomności, osamotnienia, odrzucenia przez rodzinę, braku stałych środków utrzymania, złego stanu zdrowia. Terminem narkomania określa się stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforie odurzającą. Nawykowe odurzanie się narkotykami staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia. Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat. Niepokojącym jest jednak fakt obniżania się wieku pierwszego z nim kontaktu. W rodzinach, które objęte są pomocą społeczną, pracownicy socjalni dość często obserwują stwarzanie sytuacji sprzyjających piciu alkoholu, stosowanie zachęty do jego spożywania i przedstawianie łatwości jego zdobycia. Alkoholizm to główne źródło niedostatku. Występuje najczęściej w rodzinach ubogich, dotkniętych niepowodzeniami życiowymi i bezrobociem. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia, dla wielu mieszkańców i nie zależy od płci, wieku ani poziomu wykształcenia. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej. Alkoholizm i narkomania pociąga za sobą liczne, daleko idące skutki społeczne jak dezorganizacja rodziny, destrukcyjny wpływ na środowisko wychowawcze dzieci, zaniedbywanie pracy prowadzące do bezrobocia, zaburzenia stosunków międzyludzkich i przestępczość. Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających

do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. Popierają one także tworzenie i rozwój organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewniają warunki sprzyjające działaniom tych organizacji. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji pozwalają na dokładniejsze poznanie środowiska lokalnego jego potrzeb.

Ustawodawca wskazał gminom źródło pozyskania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. Jest to tzw. fundusz alkoholowy, czyli dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych i nie może być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne, nie związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, zadania.

1. Podstawa prawna programu:

Podstawę prawną programu stanowi:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2021 poz. 1119 z późn. zm.).
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r, poz. 2050 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 17 grudnia 2021 o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r, poz. 2469 ze zmianami).

Ustawy te regulują zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, wskazują zadania do realizacji oraz źródło ich finansowania.

Zadania do realizacji :

1. w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych obejmują:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych

- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym, pod zastaw i na kredyt, oraz reklamy napojów alkoholowych.
- 2. w zakresie przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym obejmują:
 - zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem
 - udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii i uzależnień behawioralnych pomocy psychospołecznej i prawnej
 - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii i uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów
 - wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii i uzależnień behawioralnych.
 - pomoc osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób.

Realizacja powyższych zadań zgodnie z art.41 ust.2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z art.10 ust.2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii prowadzona jest w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalony przez Radę Gminy. Umieszczenie zadań wynikających z dwóch odrębnych ustaw w jednym Programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości problemów wynikających z używania alkoholu lub narkotyków można proponować zbieżne działania profilaktyczne. Program stanowi część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Obejmuje on działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uwzględniający potrzeby i możliwości finansowe gminy. Zadania w nim zaprojektowane są kontynuacją zadań realizowanych od kilku lat przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szkół z terenu gminy Wiśniewo.

Zadania w nim zapisane na rok 2022, są zgodne z zadaniami nałożonymi na gminy przez w/w ustawy a także odpowiadają kierunkom działań określonych w Narodowym Programie Zdrowia.

Za priorytetowe działania na terenie gminy Wiśniewo nadal uznaje się działania ukierunkowane na ograniczenie niekorzystnych zjawisk skierowane w szczególności do dzieci i młodzieży poprzez realizację programów profilaktycznych w szkołach, organizację czasu wolnego ze wskazaniem właściwych wzorców zachowań.

Program finansowany będzie ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej na terenie gminy.

Na terenie gminy Wiśniewo zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień realizowane są przez

1/ Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do której zadań należy:

- inicjowanie zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- opiniowanie projektów uchwał dotyczących:
 - a/ liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Wiśniewo
 - b/ zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
 - c/ wprowadzenia odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie Gminy Wiśniewo,

d/ Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży.

- podejmowanie działań motywujących osobę uzależnioną od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego,
- podejmowanie działań zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych .

2/ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

- który udziela pomocy socjalnej i pomaga w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb materialno -bytowych osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych ukierunkowana jest na wspomaganie rodziny w rozwiązywaniu istniejących problemów alkoholowych.

3/ Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Główne cele Zespołu:

- udzielanie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy w przezwyciężaniu problemów.
- monitorowanie sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.
- obserwacja sytuacji dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym.
- nadzorowanie sytuacji domowej osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.
- praca interdyscyplinarna z rodziną w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej związanej z problemem przemocy w rodzinie.
- efektywne podejmowanie działań interwencyjnych i pomocowych w momencie sytuacji kryzysowej związanej z przemocą w rodzinie.
- współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- inicjowanie badań, diagnoz, ekspertyz dotyczących problemu.

4/ *Punkt Informacyjno-konsultacyjny w Wiśniewie* dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie finansowany ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. , którego celem jest

- udzielanie informacji o objawach uzależnień oraz ośrodkach leczenia stacjonarnego i niestacjonarnego,
- motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale nie uzależnionych do zmiany wzorca picia,
- rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej i udzielanie stosownego wsparcia osobom doświadczającym przemocy.

5/ *Punkt Porad Psychologicznych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie* finansowany ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, którego celem jest :

- wsparcie psychologiczne
- motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
- rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej i udzielanie stosownego wsparcia osobom doświadczającym przemocy,

Przy realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych GKRPA współpracuje z:

- GOPS
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- placówkami leczenia odwykowego
- Sadem Rejonowym – Wydz. Rodzinnym i Opiekuńczym oraz Sadowymi Kuratorami Zawodowymi i Społecznymi.
- Policją .
- Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej
- szkołami

II. Cele i zadania i metody realizacji programu

1/ W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.

Cel działań:

1. Zmniejszenie skutków degradacji psychofizycznej osób uzależnionych

Metody realizacji:

1/ Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu, które powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:

- prowadzenie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami, co do których wpłynęły zgłoszenia o nadużywaniu alkoholu,
- kierowanie osób, które nie zgodziły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie się leczeniu odwykowemu na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
- kierowanie wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego do sadu.
- udzielanie porad osobom uzależnionym od alkoholu i środków psychoaktywnych
- współpraca z Poradnią Terapii Uzależnień

2/ współdziałanie z instytucjami zajmującymi się profilaktyką i pomocą osobom uzależnionym.

3/ wspomaganie utrzymania trzeźwości poprzez zobowiązanie do uczestnictwa osób uzależnionych w ruchu samopomocowym AA.

Oczekiwane efekty:

Większa świadomość choroby i zmiana trybu życia.

Odpowiedzialny za realizację:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel działań:

Zmniejszenie ilości i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego na skutek problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.

Metody realizacji:

1/ pomoc terapeutyczna, psychologiczna i prawna dla ofiar przemocy domowej udzielana w Punkcie konsultacyjno-informacyjnym

- 2/ finansowanie punktu konsultacyjno-informacyjnego w Wiśniewie
- 3/ podejmowanie działań w ramach systemu pomocy ofiarom przemocy domowej w rodzinie „Niebieska Karta”
- 4/ organizowanie i finansowanie pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej
- 5/ finansowanie pobytu oraz terapii ofiar przemocy w specjalistycznych ośrodkach

Oczekiwane efekty:

- rozwinięcie działań ograniczających przemoc, podnoszenie świadomości prawnej
- ograniczenie zachowań ryzykownych, lepsze wyniki w nauce dzieci i młodzieży.

Odpowiedzialny za realizację :

GKRPA, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Punkt konsultacyjno-informacyjny, Punkt Porad Psychologicznych

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz prozdrowotnych w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych

Cel działań:

1. zmniejszenie ilości alkoholu wypijanego przez dzieci i młodzież,
2. zmniejszenie nowych przypadków uzależnień,
3. poprawa stanu zdrowia oraz kondycji fizycznej dzieci i młodzież

Metody realizacji:

- 1/ uwzględnienie w programach nauczania wiedzy o szkodliwości picia alkoholu, palenia papierosów, czy używania innych środków uzależniających .
- 2/ wdrażanie i realizacja nowoczesnych programów profilaktycznych
- 3/ propagowanie pozytywnych wzorów zachowania poprzez wspieranie i dofinansowywanie imprez i akcji bezalkoholowych
- 4/ zagospodarowanie wolnego czasu – organizacja i pokrycie kosztów wypoczynku letniego i zimowego
- 5/ organizacja i finansowanie gminnych imprez profilaktycznych dla mieszkańców gminy z wyżywieniem.
- 6/ współfinansowanie i pomoc w organizowanych akcjach profilaktycznych opartych na konkursach, zabawach, wycieczkach objętych programem profilaktycznym , realizowanych przez szkoły, a także organizowane przez instytucje kultury, stowarzyszenia oraz organizacje pozarządowe.
- 7/ Wspieranie szkolnych programów wychowawczych poprzez organizację koncertów i imprez profilaktycznych
- 8/ podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka, rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców poprzez pokazywanie alternatywnych form spędzania czasu z rodziną np. wycieczki rodzinne z wyżywieniem..
- 9/ organizacja i finansowanie gminnych akcji prozdrowotnych mających na celu monitorowanie i poprawę stanu zdrowia mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży (np. akcja zapobiegania próchnicy zębów itp.)

Oczekiwane efekty:

- większa świadomość mieszkańców gminy a w szczególności dzieci i młodzieży na temat negatywnych skutków spożywania napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz rozbudzenie zainteresowań młodych ludzi oraz poprawa ich ogólnego stanu zdrowia.

Odpowiedzialni za realizację:

GKRPA, dyrektorzy placówek oświatowych oraz GOPS

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i szkół służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Cel działań:

Tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji programów profilaktycznych

Metody realizacji:

- 1/ Współdziałanie z Kościołem Katolickim w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi
- 2/ wspieranie działalności kuratorów sądowych
- 3/ udzielanie pomocy grupom anonimowych alkoholików
- 4/ udzielanie pomocy przy realizacji i finansowaniu szkolnych programów profilaktycznych
- 5/ finansowanie działalności Punktu konsultacyjno-informacyjnego
- 6/ finansowanie konkretnych opisanych w ofercie składanej do Urzędu Gminy przedsięwzięć z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych podejmowanych przez instytucje, szkoły i organizacje pozarządowe może to być:
 - profilaktyka i praca z grupami ryzyka
 - przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i szkole,
 - rehabilitacja osób uzależnionych i członków ich rodzin
- 7/ finansowanie szkoleń różnych grup zawodowych oraz osób zajmujących się profilaktyką uzależnień
- 8/ inicjowanie działań na rzecz systematycznego podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy policji w sprawach spożywania alkoholu w miejscach publicznych

Oczekiwane efekty:

- rozwinięcie współpracy służb zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,

Odpowiedzialny za realizację:

GKRPA,

Zadanie 5.

Ograniczenie dostępności alkoholu

Cel działań:

Przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie zakazu reklamy napojów alkoholowych, ograniczenie sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw

Metody realizacji:

- 1/ przestrzeganie wprowadzonych uchwałami Rady Gminy :
 - a/ liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Wiśniewo
 - b/ zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
 - c/ odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie Gminy Wiśniewo,
- 2/ przeprowadzanie systematycznych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych po wydaniu pisemnego upoważnienia przez Wójta Gminy pod kątem przestrzegania ustawy wychowaniu w trzeźwości,
- 3/ podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym pod zastaw i na kredyt, oraz reklamy napojów alkoholowych

Oczekiwane efekty:

- znajomość przepisów prawa przez sprzedawców napojów alkoholowych i zmniejszenie przypadków zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe i nieletnie.

Odpowiedzialni za realizację:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania do realizacji w zakresie przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem

Cel działań:

Zmniejszenie skutków degradacji psychofizycznej osób uzależnionych

Metody realizacji

Rozszerzenie działalności Punktu konsultacyjno-informacyjnego o zadania wynikające z zakresu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów narkomanii i uzależnień behawioralnych

Oczekiwane efekty:

- zapoznanie z konsekwencjami uzależnień behawioralnych i zażywania narkotyków

Odpowiedzialny za realizację:

GKRPA

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej

Cel działań:

Zmniejszenie ilości i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego

Metody realizacji:

Pomoc dla rodziców dzieci zażywających narkotyki i zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi poprzez:

- informowanie o formach pomocy dzieciom i młodzieży uzależnionym
- wykrywanie zagrożeń sprzyjającym uzależnieniom występujących w rodzinach
- uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z uzależnień
- dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem uzależnień

Oczekiwane efekty:

- rozwinięcie działań ograniczających zażywanie narkotyków i innych substancji psychoaktywnych i ograniczenie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież

Odpowiedzialny za realizację:

GKRPA

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym, prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Cel działań:

Zmniejszenie ilości uczniów sięgających po narkotyki i zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi

Metody realizacji:

1. organizowanie i prowadzenie we wszystkich szkołach na terenie gminy programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i ich rodziców
2. promowanie zdrowego stylu życia w działalności oświatowej
3. prowadzenie kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii i uzależnień behawioralnych adresowanych w szczególności do młodzieży starszych klas, organizowanie konkursów , olimpiad promujących zdrowy styl życia bez nałogów.- zakup nagród
4. prowadzenie i finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako element programów psychoprofilaktycznych przez szkoły
5. organizowanie i finansowanie form wypoczynku jak: organizacja lub dofinansowanie kolonii letnich i zimowych , wycieczek wraz z wyżywieniem.

Oczekiwane efekty:

- większa świadomość dzieci i młodzieży na temat uzależnień behawioralnych i negatywnych skutków zażywania narkotyków czy innych środków psychoaktywnych oraz rozbudzenie zainteresowań młodych ludzi.

Odpowiedzialni za realizację:

GKRPA, dyrektorzy placówek oświatowych i kultury oraz GOPS

Zadanie 4.

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii i uzależnień behawioralnych.

Cel działania:

Tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji programów profilaktycznych

Metody realizacji

1. współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, oraz organizacjami sportowymi, kościołem w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz udzielanie im pomocy finansowej dla stworzenia warunków organizacyjnych, lokalowych oraz sprzętowych do prowadzenia tej działalności.

2. nawiązanie współpracy z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, poprzez :

1/ przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży

2/ dokonywanie stałych kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dilerów narkotykowych.

Oczekiwane efekty:

- rozwinięcie współpracy służb zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii

Odpowiedzialny za realizację:

GKRPA

Zadanie 5.

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Cel działania:

Integracja osób uzależnionych ze środowiskiem

Metody realizacji:

W razie potrzeby udzielanie pomocy materialnej i prowadzenie działań związanych z integracją osób uzależnionych od narkotyków, mających na celu odbudowanie i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w _życiu społecznym i zawodowym.

Oczekiwane efekty:

- zabezpieczenie potrzeb bytowych osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych

Odpowiedzialny za realizację:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

III . Odbiorcy programu:

Program adresowany jest do:

- 1/ dzieci i młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych
- 2/ rodziców i nauczycieli
- 3/ osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i innych substancji uzależniających
- 4/ pozostałych mieszkańców gminy Wiśniewo

IV. Zasady finansowania programu.

1. Finansowanie Programu będzie dokonywane w ramach zadań własnych oraz opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Dokumentem prawnym stanowiącym podstawę do finansowania działań ujętych w programie jest:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

V. Wynagradzanie członków Komisji.

1/ Członkowie GKRPA biorący udział w pracach komisji otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji w wys. 20 % minimalnego wynagrodzenia za prace zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za prace w 2022 r.

2/ podstawę do wypłacenia wynagrodzenia członków Komisji stanowi podpis na liście obecności z posiedzenia Komisji

VI. WDRAŻANIE I MONITORING PROGRAMU

Realizatorem programu jest gmina w Wiśniewie.

Za realizację programu od strony finansowej i merytorycznej odpowiada Wójt Gminy Wiśniewo.

Koordynatorem realizacji programu będzie Pełnomocnik wójta ds. uzależnień i przeciwdziałaniu przemocy wraz z GKRPA w Wiśniewie .

Wskaźniki monitoringu :

1. Liczba osób objętych terapią
2. Liczba osób objętych działaniami pomocowymi - współuzależnienie, dzieci z grup ryzyka, uzależnieni, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
3. Liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi.
4. Liczba osób przyjętych przez Punkt Informacyjno-konsultacyjny
5. Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
6. Liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia odwykowego
7. Liczba osób uzależnionych powstrzymujących się od nadużywania alkoholu.

Harmonogram działań

Wszystkie zadania prowadzone są na bieżąco w okresie styczeń 2022 - grudzień 2025 roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Zaby
Iwona Zabuska